

Povjerenstvo za zapošljavanje, obrazovanje i usklađivanje s tržištem rada

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za zapošljavanje, obrazovanje i usklađivanje s tržištem rada na 21. sjednici, održanoj 24. svibnja 2017. godine, razmatralo je Nacrt prijedloga pravilnika o odgovarajućem smještaju.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska udruga poslodavaca podržavaju donošenje Nacrta prijedloga pravilnika o odgovarajućem smještaju.
2. Savez samostalnih sindikata Hrvatske i Nezavisni hrvatski sindikati suzdržani su u odnosu na donošenje Nacrta prijedloga pravilnika o odgovarajućem smještaju.
3. Hrvatska udruga radničkih sindikata ne podržava donošenje Nacrta prijedloga pravilnika o odgovarajućem smještaju.
4. Ovom mišljenju prilažu se izdvojena mišljenja Hrvatske udruge poslodavaca i Hrvatske udruge radničkih sindikata.
5. Kao sastavni dio ovoga mišljenja prilaže se načelno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca.

IZDOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

Smještaj je veoma bitna kategorija kod odluke radnika hoće li se vratiti kod određenog poslodavca naredne sezone te kojeg poslodavca će radnik odabrati kod traženja posla van mjesta stanovanja.

Činjenica je da poslodavci polažu sve više pažnje kvaliteti smještaja, zbog čega smatramo kako bi trebalo podržati prijedlog HUP-a o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, koji smo već u nekoliko navrata inicirali prema Ministarstvu financija – Poreznoj upravi. Naš prijedlog je izmjena poreznog tretmana ulaganja poslodavaca za smještaj sezonskih radnika te je nužno te izdatke Zakonom o porezu na dohodak priznati kao neoporezive po osnovi poreza na dohodak od nesamostalnog rada. Svjesni smo kako ovo nije materija predmetnog pravilnika, no mi smo navedenu inicijativu već u nekoliko navrata predlagali Ministarstvu financija, pa ovim putem, a u cilju sustavnog rješavanja problema, predlažemo da se i resorno ministarstvo založi za isto.

U kontekstu navedenoga, smatramo da dostava fotografije od strane poslodavca, kako se navodi u članku 4. Prijedloga pravilnika predstavlja administrativni korak koji nužno traži i dodatne administrativne korake; analizu, pohranu, tijelo koje ocjenjuje i slična administrativna postupanja, a ne rješava pravu problematiku.

Izdvajamo nekoliko argumenata u prilog naprijed navedenom:

- Izdaci za smještaj sezonskih radnika nužan su i neizbježan trošak poslodavaca u djelatnosti ugostiteljstva i turizma, a koji nemaju obilježja dohotka od nesamostalnog rada da bi se na taj način oporezivali. Stoga se smatra opravdanim i potrebnim da se kroz propise za izdatke poslodavca na ime pokrića troškova smještaja sezonskih radnika iste definira kao jedne od primitaka koje poslodavac omogućuje radnicima u interesu obavljanja svoje djelatnosti.
- Sukladno poreznim propisima koji su na snazi trenutno, izdaci za smještaj sezonskih radnika kojih u većini ugostiteljskih tvrtki ima preko 50 %, oporezuju se kao primici po osnovi nesamostalnog rada, unatoč činjenici da sam radnik od ovih davanja nema nikakvih primitaka niti izravne koristi.
- Davanja za smještaj sezonskih radnika egzaktna su i lako „provjerljiva“ i po visini davanja i po trajanju (iz Ugovora o radu zna se od kada do kada je pojedini radnik radio, zna se njegovo prebivalište i visina izdatka za smještaj).
- Prihvaćanjem tog prijedloga smanjila bi se i siva ekonomija jer poslodavci za ove izdatke imaju račun/ugovor o pruženoj usluzi smještaju radnika i Ugovor o radu koji potvrđuje trajanje smještaja pojedinog radnika.
- Prihvaćanjem tog prijedloga ne bi se više događala diskriminacija „lokalnih“ radnika u odnosu na one iz drugih područja, koji sada za isto radno mjesto imaju veće uplate poreza i doprinosa, a potom i pravo na znatno veće naknade s HZZ-a.
- Izdaci poslodavaca za smještaj sezonskih radnika iz godine u godinu rastu. To iz razloga kako se povećava broj radnika iz kontinentalne Hrvatske koji sezonski rade u turističkim mjestima. Predmetna izmjena potaknula bi daljnje zapošljavanje radnika iz slabije razvijenih područja kojima su povećani troškovi rada i života izvan svog prebivališta.
- Sadašnji porezni tretman troškova smještaja radnika posebno pogađa turistički sektor koji zbog sezonskog karaktera poslovanja više od ostalih gospodarskih grana zapošljava sezonske radnike iz svih krajeva Hrvatske, naročito iz krajeva u kojima je veća stopa nezaposlenosti kao što su Bjelovar, Vukovar i Osijek. U turističkim poduzećima u ljetnim mjesecima visok je udio sezonskih radnika, oko dvije trećine, a cijene smještaja općenito najviše u godini. Stoga bi predložena izmjena uvelike smanjila izdavanja poslodavaca turističkih djelatnosti koji pokreću velike migracije zaposlenika iz područja s visokom stopom nezaposlenosti te preusmjerila u podizanje kvalitete istog

IZDVOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE RADNIČKIH SINDIKATA

Cijeli tekst Nacrta prijedloga Pravilnika o odgovarajućem smještaju potrebno je bolje definirati. Predlažemo da se standardi smještaja usklade minimalno na način predviđen Direktivom 2014/36/EU u pogledu obaveze poslodavca pri osiguravanju adekvatnog smještaja za strane sezonske radnike. Tako npr. trošak smještaja mora biti primjeren visini plaće radnika (europska praksa zahtijeva da to ne smije biti više od 30% neto iznosa plaće) i ne smije se automatski odbijati iz plaće. Nadalje, Pravilnik mora propisati da je poslodavac dužan s radnikom potpisati zaseban ugovor o najmu u kojem su jasno navedeni uvjeti smještaja. Pravilnik bi trebao definirati opće zdravstvene i sigurnosne norme po pitanju smještaja radnika. Pravilnikom bi se trebalo definirati i adekvatni smještaj radnika što bi uključivalo poštivanje higijensko - tehničkih i psiholoških standard. Definiranje primjerenog smještaja znači da je radniku osiguran stambeni prostor u čvrstom objektu u kvadraturi ne manjoj od psihološkog minimuma od 14m² po osobi uključujući i sanitarne i prostorije za pripremu hrane. Pravilnik nadalje mora definirati potrebnu kubaturu stambenog prostora za pojedinačnog radnika kao i broj radnika u spavaćim i boravišnim dijelovima zgrade ili stambene jedinice. Sanitarije moraju biti jasno odvojene od spavaćeg i boravišnog dijela, a prostorije za pripremu hrane postavljene tako da se može obavljati samostalna priprema hrane. Osvjetljenje i dotok svježeg zraka mora biti definiran prema pravilima struke u kojem prozori sa mogućnosti otvaranja ne smiju biti manji od 1/8 površine prostorije u kojoj se

nalaze. Smještaj mora osigurati zaštitu života, zdravlja i privatnosti radnika kako je definirano Zakonom o radu RH. Pravilnik mora definirati nadležna državna tijela koja mogu „osigurati uspostavu odgovarajućih mehanizama za praćenje poslodavaca te provođenje, prema potrebi, učinkovitih i primjerenih inspekcija na svojem državnom području.

Bez korekcije teksta Nacrta prijedloga Pravilnika na način da se njime barem implementiraju minimalno utvrđeni standardi (kao npr. Direktivom 2014/36/EU), HURS ne može dati pozitivno mišljenje na Nacrt prijedloga Pravilnika.

Koordinatorica Povjerenstva

Marija Knežević Kajari, v.r.

Prilog: 1

- Načelno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca